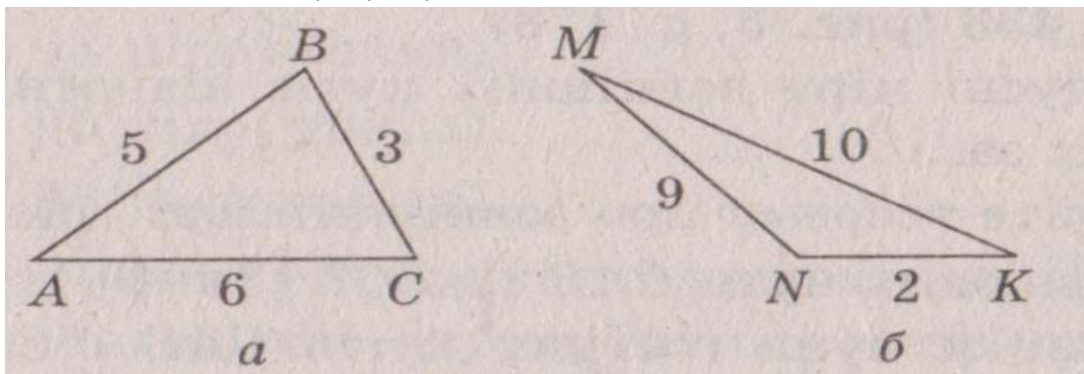

Тема. Нерівність трикутника

Мета. Ознайомитися з теоремою про нерівність трикутника та наслідком з неї, вчитися застосовувати ці співвідношення для розв'язування задач

Повторюємо

- Скільки градусів становить сума кутів трикутника?
- Як називається найдовша сторона прямокутного трикутника?
- Визначте більший кут трикутника на малюнках:

Ознайомтеся з інформацією

ТЕОРЕМА (нерівність трикутника).

Кожна сторона трикутника менша за суму двох інших сторін.

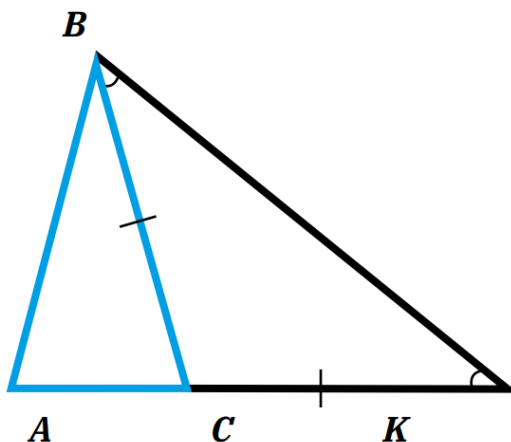
У довільному трикутнику ABC:

$$AB < BC + AC$$

$$BC < AB + AC$$

$$AC < BC + AB$$

Доведення.

Розглянемо довільний трикутник ABC і доведемо, що сторона трикутника, наприклад, AB, менша за суму двох інших сторін AC і CB.

1) Відкладемо на продовженні сторони AC відрізок CK, що дорівнює стороні BC. У рівнобедреному трикутнику BCK кут CBK дорівнює куту CKB.

2) $\angle ABK > \angle CBK$, тому $\angle ABK > \angle AKB$. Оскільки у трикутнику проти більшого кута лежить більша сторона, то $AB < AK$. Але ж $AK = AC + CK = AC + BC$. Отже, $AB < AC + BC$.

Аналогічно можна довести, що $AC < AB + BC$, $BC < AB + AC$.

Теорему доведено.

Н А С Л І Д О К. *Кожна сторона трикутника більша за модуль різниці двох інших сторін.*

У довільному трикутнику ABC:

$$|AB - AC| < BC$$

$$|AB - BC| < AC$$

$$|BC - AC| < AB.$$

Доведення.

Віднявши від обох частин нерівності $AB < AC + BC$, наприклад, AC , матимемо $AB - AC < BC$. Отже, $BC > AB - AC$. Якщо ж від обох частин нерівності $AC < BC + AB$ відняти AB , то матимемо $AC - AB < BC$, тобто, $BC > AC - AB$. Оскільки $BC > AB - AC$ і $BC > AC - AB$, то, узагальнюючи, отримаємо $BC > |AB - AC|$. Аналогічно отримуємо відповідні нерівності для інших двох сторін.

З теореми про нерівність трикутника та наслідка з неї дістаємо важливе співвідношення між сторонами трикутника:

Кожна сторона трикутника менша за суму двох інших сторін, але більша від модуля їх різниці.

У довільному трикутнику ABC:

$$|AB - AC| < BC < AB + AC$$

$$|AB - BC| < AC < AB + BC$$

$$|BC - AC| < AB < BC + AC.$$

Перегляньте відео:

<https://youtu.be/oWCer7tQC2k>

Запишіть задачі, розглянуті у відеоролику, в зошит.

Розв'язування задач

Задача 1

Чи можуть сторони трикутника бути пропорційними числам:

1) 2, 3, 4

2) 7, 8, 15

3) 5, 3, 7?

Розв'язання

Нехай коефіцієнтом пропорційності буде x см. Оскільки найменша сторона трикутника очевидно менша від суми двох інших сторін, то нерівність трикутника достатньо перевірити для найбільшої сторони.

1) $2x + 3x > 4x$

$5x > 4x$ - такий трикутник існує.

2) $15x = 7x + 8x$

$15x = 15x$ - сторони не можуть бути пропорційні числам 7, 8, 15.

3) $7x < 5x + 3x$

$7x < 8x$ - трикутник існує.

Задача 2

Периметр рівнобедреного трикутника дорівнює 12 см. Чи може бічна сторона дорівнювати 3 см?

Розв'язання

Ні, тому що тоді основа дорівнюватиме $12 - (3 + 3) = 6$ (см), суперечить нерівності трикутника.

Поміркуйте

Виконайте вправу: <https://learningapps.org/9506468>

Домашнє завдання

- Опрацювати конспект
- Розв'язати задачу на вибір:
  - Сторона рівнобедреного трикутника на 3 см більша за іншу сторону. Знайдіть усі сторони трикутника, якщо його периметр дорівнює 18 см.
  - Дві сторони трикутника дорівнюють 1,1 м і 0,5 м. Знайдіть довжину третьої сторони, якщо вона вимірюється цілим числом метрів.

Джерела

- [Всеукраїнська школа онлайн](#)
- [На урок](#)